

Meža īpašnieku kooperatīvu attīstība Latvijā

Arnīs Muižnieks
Latvijas Meža īpašnieku biedrība

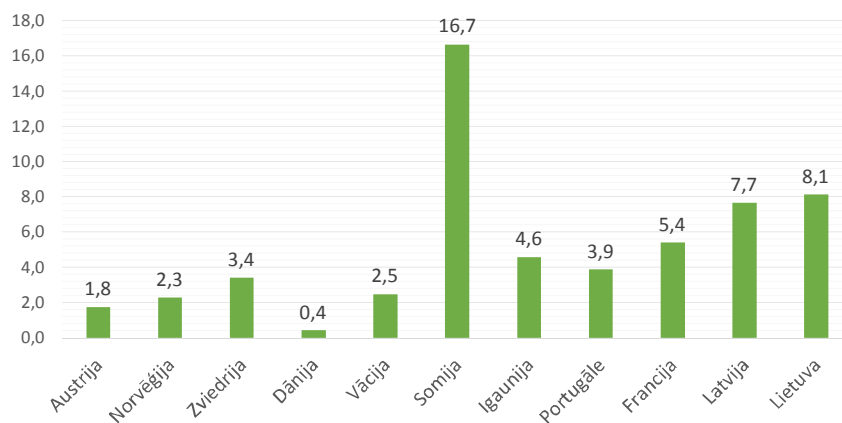
Kooperācija

Sanākšana kopā ir sākums.
Turēšanās kopā ir progress.
Strādāšana kopā ir PANĀKUMI.

Privātie meža īpašnieki

Meža īpašnieki no kopējā iedzīvotāju skaita, %
(Datu avots, CEPF)

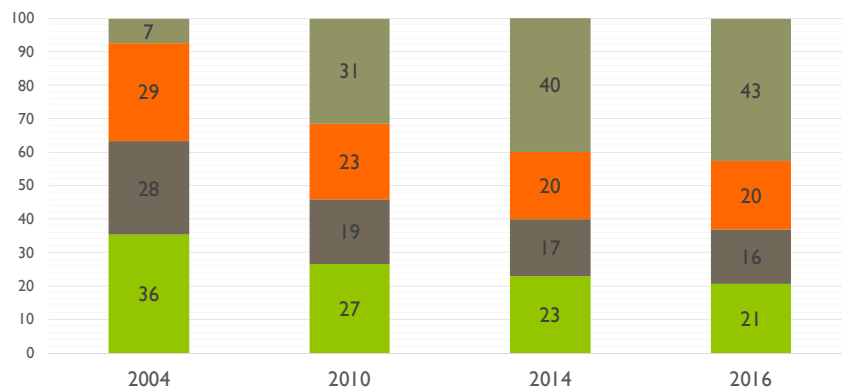

3

Konsolidācija

Izmaiņas meža īpašnieku struktūrā pēc
platības (fiz. un jurid. personas; %)

■ <10.0 ha ■ 10.01 - 20.0 ha ■ 20.01 - 50.0 ha ■ > 50.0 ha

4

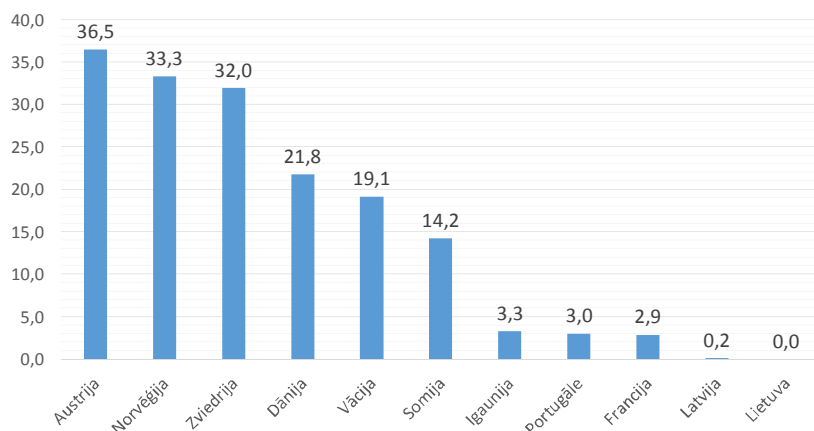
Meža īpašnieku kooperācijas «restarts»

- ▶ 2012.gada septembris- grozījumi likumā «Par kooperatīvajām sabiedrībām»
- ▶ mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība — meža īpašnieku kooperatīvā sabiedrība, kura sniedz mežsaimniecības un mežsaimnieciskās produkcijas realizācijas pakalpojumus, bet nedarbojas ar mežsaimnieciskās produkcijas ražošanu

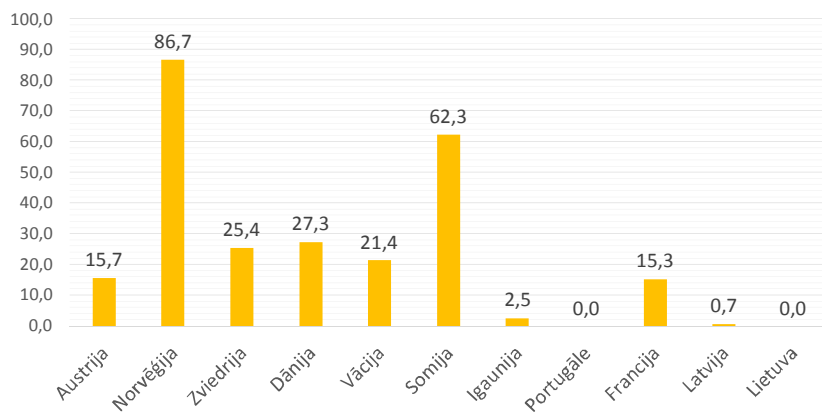
Kooperatīvi Eiropā

Meža īpašnieku dalība kooperatīvos Eiropā, %
(Datu avots, CEPF)

Pārdotie koksnes apjomi

Kooperatīvu pārdotais koksnes apjoms Eiropā, % no kopējā koksnes apjoma
(Datu avots, CEPF)

7

Kooperācija Latvijā

2015. gadā Latvijā aktīvi darbojās četras mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības. Kooperatīvu darbības rezultāti:

- ▶ Biedru skaits, kas iestājušies kooperatīvos: 163
- ▶ Kopējais apgrozījums, EUR: 1 365 796
- ▶ Caur kooperatīvu pārdotās koksnes apjoms, m³: 30 248

Savukārt, 2016. gada pirmajos 10 mēnešos aktīvi darbojās piecas mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības. Kooperatīvu darbības rezultāti:

- ▶ Biedru skaits, kas iestājušies kooperatīvos: 244
- ▶ Kopējais apgrozījums, EUR: 1 365 986
- ▶ Caur kooperatīvu pārdotās koksnes apjoms, m³: 36 910

8

Kooperācija Latvijā

Kooperatīvu darbības rezultāti:

Gads	Biedru skaits	Apgrozījums, EUR	Caur kooperatīvu pārdotais koksnes apjoms, m ³
2015	163	1 365 796	30 249
2016	244	1 365 986	36 910

Atbalsts

- ▶ Lauku attīstības programmas 2014.-2020. pasākums „Ražotāju grupu un organizāciju izveide”
- ▶ Atbalsta summas aprēķina princips kooperatīvajām sabiedrībām mežsaimniecības nozarē:
- ▶ •pirmajā gadā atbalsta apmērs ir 10 % no sabiedrības pārdotās biedru saražotās mežsaimniecības produkcijas vidējās vērtības pēdējos piecos gados pirms grupas vai organizācijas pirmreizējā atbilstības statusa iegūšanas atbilstoši normatīvajam aktam, kas nosaka lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību atbilstības izvērtēšanu (izņemot lielāko un mazāko vērtību);
- ▶ •otrajā gadā atbalsta apmērs ir 8 %, trešajā gadā – 4 %, ceturtajā gadā – 3 % un piektajā gadā – 2 % no sabiedrības pārdotās biedru saražotās mežsaimniecības produkcijas gada apjoma vērtības.
- ▶ Maksimālā atbalsta summa gadā vienam kooperatīvam nevar pārsniegt 100 000 Eur.

Atbalsts

Atbilstīgā mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība — mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem.

Kritēriji noteikti: MK noteikumi Nr. 593 «Noteikumi par lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību atbilstības izvērtēšanu» 3 daļas 11. punktā.

Daži no Kritērijiem:

- ▶ minimālais mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījums starp sabiedrību un tās biedriem ir 7000 *euro*;
- ▶ minimālais sabiedrības biedru skaits ir 15. Minimālais biedru skaits sabiedrībā ir vismaz sešus mēnešus;
- ▶ minimālais sabiedrības biedru skaits, ar kuriem sabiedrībai ir mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījums, ir pieci;
- ▶ atbilstības izvērtēšanas brīdī sabiedrības biedru kopējā apsaimniekotā mežu platība ir vismaz 500 hektāri;

Atbalsts (2)

- ▶ sabiedrības ieņēmumi no mežsaimniecības preču realizācijas un mežsaimniecības pakalpojumu sniegšanas veido ne mazāk kā 75 procentus no sabiedrības neto apgrozījuma;
- ▶ mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījums starp sabiedrību un tās biedriem nav mazāks par 50 procentiem no sabiedrības kopējā mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījuma. Pretendējot atkārtoti, katru gadu palielinās par 10 %, līdz sasniedz 70 %;
- ▶ sabiedrības mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījums ar vienu biedru sabiedrības pirmajā saimnieciskās darbības gadā nepārsniedz 60 procentus, otrajā gadā – 50 procentus, trešajā gadā un turpmākajos saimnieciskās darbības gados – 40 procentus no sabiedrības mežsaimniecības preču un pakalpojumu kopējā apgrozījuma;
- ▶ tādu saistīto personu skaits, kuras atbilst **Komerclikumā** minētajai izpratnei, nav lielāks par 30 procentiem no sabiedrības biedru kopējā skaita;

Atbalsts (3)

- ▶ sabiedrība otrajā saimnieciskās darbības gadā un turpmākajos gados ārpus sabiedrības ir realizējusi vismaz no pieciem sabiedrības biedriem iepirkto mežsaimniecības produkciju, kas saražota šīs sabiedrības biedra saimniecībā;
- ▶ sabiedrības biedrs 10 gadu laikā vismaz vienu reizi ir realizējis mežsaimniecības produkciju vai izmantojis sabiedrības sniegto pakalpojumu;
- ▶ regulē Kooperatīvo sabiedrību likums;
- ▶ pārpalikums sabiedrības biedriem sadalīts proporcionāli tiem sniegto mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījumam;
- ▶ ne mazāk kā 25 procenti no pārpalikuma līdzekļiem ieguldīti sabiedrības attīstībā;

Galvenās problēmas kooperatīvu darbībā

(ņemot vērā kooperatīvu sniegtās atbildes)

- ▶ Apgrozāmo līdzekļu trūkums.
- ▶ Apgrozāmo līdzekļu aizdevumu ar samērīgām procentu likmēm trūkums bez biedru vai valdes locekļu garantijām.
- ▶ Grūti konkurēt ar tiem pakalpojumu sniedzējiem, kas nemaksā visus nodokļus;
- ▶ Jāvienkāršo piekļuve Meža valsts reģistram, lai kooperatīvi varētu pilnvērtīgāk izmantot jaunās sistēmas iespējas un pārstāvēt savu biedru intereses iesniedzot dokumentus tiešsaistes režīmā.

Paldies par Jūsu uzmanību!
Kooperatīvu kontakti atrodami arī mūsu mājas lapā!

www.mezaipasnieki.lv

info@mezaipasnieki.lv

